

TABOR

Naslov

Maribor, nedelja 3. januarja 1926.

Leto: VI. — Številka: 2.

Novo leto — v znamenju potresa

Maribor

Snoči ob 7. uri 7 minut je bilo v me-
stu občutiti dva potresna sunka. Prvi je
bil jako rahel. V presledku štirih sekund
mu je sledil drugi, znatno močnejši, ki je
trajal le nekaj trenutkov. Kolikor se je
dalo ugotoviti po mihanju predmetov,
je šel sunek v smeri jugovzhod-severo-
zapad.

OKOLICA.

Na Novega leta dan smo občutili zve-
čer ob 7. uri 5 minut par minut trajajo-
če valovanje potresa od izhoda proti za-
hodu. Hiše so se tresle, vendar niso tr-
pele škode. Podzemnega bučanja, ki če-
sto spremlja potres, ni bilo čuti. Ker sle-
di po preteku 10 minut prvemu potresu
navadno drugi, smo čakali z uro v roki
in v skrbeh na ta trenutek, a ga nismo
dočakali. Valovanje od izhoda proti za-
hodu, je napovedovalo, da se je moral
nekje na dalnjem izhodu vršiti hud, mo-
rebiti celo katastrofalen potres.

Se en opazovalec iz okolice
nam poroča:

Potresni sunki, ki smo jih čutili na
Novega leta točno ob 19. uri, so bili trije
in so se izvršili v času 3 sekund. Občutek
je bil podoben zibanju kakega težko ob-
loženega avtomobila na gumijevih kole-
sih. Okrog mize sedeči smo se začeli
molče drug drugega ostro meriti, na
kar sem takoj spoznal, da gre za lahke
potresne sunki.

Potresna panika v Ljubljani

Ljubljana, 2. januarja.

Meteorološki inštitut poroča, da so
seizmografi sinoči ob 7. uri 4 minute in
28 sekund zaznamovali močan potres. —
Aparat, ki zaznava sunki, se je radi
močnega tresenja zlomil. S stopa pisar-
ne je padel omet. V javnih lokalih je

Abdikacija romunskega prestolonaslednika

BEOGRAD, 2. jan. Iz Bukarešte po-
roča, da se je prestolonaslednik Ferdi-
nand odrekel prestolu. Kronske svet je
odstop sprejel na znanje. Novim pre-
stolonaslednikom je bil imenovan kralj
Mihail, sinček odstopivšega prestolma-
slednika. Ob 4. uri se to vršila izredna

Ivan Knez †

LJUBLJANA, 2. jan. Brzobjavka z Du-
naja poroča, da je danes dopoldan ob
12. uri podlegel težki operaciji pred-
sednik ljubljanske trgovske in obrtne
zbornice, gospod Ivan Knez Dosegel je
starost 72 let. Povsod je bil znan kot
dober trgovski strokovnjak in je pred-
sedoval trgovski zbornici dolga leta.

Francoski parlament odgojen.

PARIZ, 1. jan. Zbornica in senat sta
votirala končno veljavni proračunski
provizorij. Zbornica in senat sta odgo-
dala do 12. januarja.

Dnevne vesti

— Ministrski predsednik Pašić bo čez
pravoslavni božič v Cavtatu. Kakor se
doznava iz zanesljivih virov, bo ministr-
ski predsednik Pašić tudi letos odpoto-
val čez dva dni v Cavtat, kjer bo preži-
vel božične praznike v krogu svoje rod-
bine.

— Pred komunističnimi homatijami

Darujte knjige za Jugoslov. Matico

Potrebujemo jih za brate — tam preko!
Sprejema se v Mariborski tiskarni
(v knjigovodstvu).

vladala velika panika. V kavarni Emoni
so gostje pri begu iz lokala razbili stekla
na vratih.

Poročilo observatorija pod Triglavom.

Vodja potresnega observatorija dr.
Belar poroča, da so njegovi aparati za-
znamovali ob 19.12 močan potres. Sunki
so se večkrat ponovili. Po njegovem
mnenju se je središče potresa nahajalo
v bližini.

Na Bledu.

Na Bledu so občutili potres ob 7. uri
9 minut. S cerkvenega stolpa je padel
križ.

V Zagrebu in ob Kvar- nerju

Središče potresa Dalmacija ali Italija.
Zagreb, 2. januarja.

V Zagrebu je bilo občutiti potres ob
19. uri 7 minut. Sunek je trajal 10 se-
kund. V lokalih in na ulicah je zavladala
panika. Središče potresa je najbrže v
Dalmaciji ali pa v Italiji. Sunki so sle-
dili drug drugemu valovno v severno-
zapadni smeri. Iz Sušaka poročajo, da je
trajal potres 7 sekund. Na Reki je za-
vladala velika panika. Opeka je padala
raz streh in dimniki so se rušili.

V Italiji.

Trst, 2. januarja.

Iz Italije poročajo, da je potres tr-
ajal 10 sekund in da ga je občutila vsa
severna Italija. V nekaterih krajih je
potres trajal celih 9 minut. Središče po-
tresa je oddaljeno od Trsta kakih 200 km.
Potres je bil posebno učinkovit v Trevi-
su, Bologni, Milanu, Tržiču, Vidmu,
Mantui in Ferrari.

V Gradcu.

Gradec, 2. januarja.

Včeraj zvečer je bilo tudi v Gradcu
občutiti v smeri jug sever močan potres.

nahaja v Atenah centrala tajne komu-
nistične propagande za ves Balkan.

— Kdo bi bil predsednik Zedinj. evropskih
držav? To vprašanje je stavilo praško n-naci-
jonalno glasilo »Bohemia« nekaterim ugled-
nim osebnostim. Vprašanje so dobili večino-
ma nemški politiki, od drugih narodnosti
samo Šved Sven Hedin in Anglež B. Shaw.
Nemci so odgovorili deloma tako, kakor je
pričakovati od njih: Hindenburg, deloma pa
so odgovorili nedoločeno. Sven Hedin je od-
vrnil: »Predsednik Zedinjenih držav evrop-
skih je lahko samo človek, ki se je rodil po
vojni. Zato moramo še čakati nanj.« Bernard
Shaw je odgovoril lakonično: »Masaryk, to
je povsem naravno. Na koga drugega za se-
daj ni moči misliti.«

— Dvojno lice nemške politike. Kakor
poročajo iz Berlina, se Nemčija pogaja
s sovjetsko Rusijo glede sklenitve po-
dobne pogodbe, kakor je za sovjetsko
Rusijo sklenila z Turčijo. Ker pa so te
pogodbe pravzaprav le šahovske poteze
sovjetske diplomacije zoper locarnski
sporazum, je Nemčija zopet pokazala
dvojno lice svoje politike: ob istem času
je za Locarno in proti njemu.

— Mraz zopet pritiska na jug. Iz se-
verne Evrope poročajo, da je mraz zo-
pet nastopil z vso močjo. Ren se je dvig-
nil za 24 čevljev nad normalo. Val mraza
se pomika proti našim krajem.

— Dnvoji poplav in dežja. Medtem ko
v naših krajih traja lepo, deloma olčno
vreme, je povzročila drugod nenavadna
gorkota viharje, nalive in težke povod-
nji. Poročali smo že o katastrofalnih po-
plavah na Madžarskem in Romunskem.
Tudi nemške pokrajine ob Renju in Mo-
selu so že deloma pod vodo. Kakor ni
bilo že dolga leta tako hude zime v de-
cembru, tako ni bilo že desetletja tako
številnih in razsežnih povodnj. Malo
zime še imamo za sabo, pa je ta povzro-
čila več preglavic in škode nego v sre-
nejših letih zela zima.

— Češkoslovaška tekstilna industrija
in naša carina. Z ozirom na priprave za
češkoslovaško - jugoslovansko trgovsko
pogodbo doznajajo češki listi, da name-
ravajo jugoslovanski interesenti pre-
prečiti znižanje carin na uvoz tekstilnih
izdelkov iz Češkoslovaške in da se zavze-
majo za doseganje carinske tarife. Stem
bi bil češkoslovaškim tekstilnim pro-
duktom uvoz onemogočen, kar bi imelo
za češkoslovaško industrijo težke posled-
dice, ker je bila Jugoslavija do sedaj

eden največjih konsumentov češke tek-
stilne industrije. Nasprotno temu bodo
češkoslovaški interesenti zahtevali od
češkoslovaške delegacije, da odločno za-
hteva znižanje jugoslovanskih carinskih
taks na tekstilno blago.

— Aktivnost češkoslovaških državnih že-
leznic. Iz Prage poročajo da se je aktivnost
češkoslovaških državnih železnic zvišala te-
kom leta 1925 za okroglo 110 milijonov Kč.
To je pripisati racionalnemu varčevanju;
dobri letini in večji delavnosti osebja. In
v Jugoslaviji?

— Bat'a kot predmet mednarodne in-
tervencije. Češki listi beležijo sledečo
zanimivo vest: Nemčija ima nov »furor«.
Radi češkoslovaškega uvoza uboval, v
katerem zavzema največje mesto iz-
delki znanih tovarn industrijalca Bat'je
(ki tudi Jugoslavijo poplavlja s svojimi
čevlji) so se silno vznemirili nemški us-
njarski tovarnarji in protestirali pri
berlinski vladi. Nadalje so se pritožili
pri Mednarodnem uradu dela v Ženevi
in zahtevali njegovo intervencijo, češ,
da Bat'a radi tega tako lahko konkura-
rira, ker se ne drži osemurnega delav-
nika. Vsekakor je značilno, da je začela
češka industrija z uspehom tolči domače
konkurente na nemškem trgu.

— Šiling se ne bo v Avstriji obvezen.
V Avstriji so nameravali z začetkom no-
vega leta uvesti obvezno računanje v
šilingu. Ker pa se je večina gospodar-
skih interesentov izrekla za daljši rok,
bo za sedaj ostalo, kakor je bilo: t. j. ra-
čunalo se bo lahko v šilingih in kronah.

— Visoka brezposelnost v Nemčiji. V
industrijskih pokrajinah raste število
brezposelnih od dne do dne. 15. decembra
so jih našteali 1.057.000.

— Tour Eiffel poškodovan. Vihar, ki
je divjal zadnjega decembra nad Pari-
zom, je poškodoval vrh znamenitega 300
m visokega Eifflovega stolpa. Ukrenjeno
je vse potrebno, da se bo nemudoma po-
pravil.

— Levi med šolarji. Večje število šol-
skih otrok je obiskalo v francoskem me-
stecu Jarnac potujočo menezarijo. Med
predstavo, ki se je vršila v levji kletki,
je nenadoma ugasnila luč. Krotilec je
zbežal iz kletke in vrata samo priprl. Ko
je luč zopet zagorela, so se levi nahajali
med gledalci — šolarji. Nastala je panika
in levi so bili najbolj zmedeni in pre-
strašeni. Krotilec se je posrežilo spravi-
viti jih v kletko in rešiti otroke nevar-
nosti.

Mariborske vesti

Kako smo pokopali staro leto

Silvestrova noč je bila mehkosladka,
kakor je nismo pričakovali po hudi de-
cemberski zimi. Luna je skrbela s svojimi
sentimentalnimi žarki za dekoracijo
v prirodi. Pa so jo Mariborčani tudi po-
trebovali, zakaj marsikakemu pogrebu
starega leta 1925, ki je s pravo korajžo
vstopil v leto 1926, ni zadostovala elektri-
čna razsvetljava in je že bilo prav, da so
imeli tudi gori na »firmamentu« prižga-
no luč.

Bogu bodi potoženo, če ne more »vesti-
ni kronist« naše mariborske rubrike za-
beležiti, da so si Mariborčani kakorkoli
že vzeli k sren ponovno prebujenje Sve-
te vojske. Kakor je že stara slovenska
navada, da je bil svetnik Silvester poča-
ščen z litri in buteljčkami in to čaščenje
je trajalo vso noč. Sicer pa tega ni treba
vzeti prehudo, zakaj pijančevali so pač
le stari grešniki in le semintja kak zme-
ren pivec, ki je zalil bolesi starega leta
z Jeruzalemčano ali Pekerčano. Vsi
ostali so se omejili na to, da so bedeli,
vsaj do polnoči, mladina pa je veselo ple-
sala in preražala do zore.

Silvestrovih prireditev je bila lepa
vrsta in jih ne bomo niti naštevati. Za-
beležiti je samo to, da so bile vse dobro
obiskane. Tudi kavarne so bile natlačene
polne, v prvi vrsti »Velika kavarina«,
kjer so nastopili nekateri člani našega
gledališča. Izredno dobro je bila obiska-
na spretno aranžirana prireditev v Götz-
ovi dvorani. Pravi pravcati naval pa je

bil v Narodnem domu, kjer je priredil
Silvestrov večer Odsek za zgradbo So-
kolskega doma. Kdor je prišel nekoliko
pozneje, je zaman iskal prostora. Razpo-
ložen je bilo nepristiljeno domače in
razigrano. Sokolski orkester je pod tak-
tiko g. Sušteršiča pridno sviral, a neka-
teri člani našega gledališča so skrbeli s
svojimi kupleti za smeh. Posebne ovaci-
je je žel g. Blaž Zafornik, ki je recitiral
svojo šaljivo pesem »Blažev žegen«. —
Vprizorili so tudi neko kratko burko. Ob
zvokih polnočne ure je na meji let 1925—
1926 spregovoril g. dr. Maks Kovačič ne-
koliko izbranih besed in izrekel občini-
stvu sokolsko novoletno voščilo. Animi-
rana zabava je trajala ob zvokih godbe
in rajanja mladine do ranege jutra.

Tako je torej zašlo v Mariboru staro
leto za obzorje večnosti in se je pojavilo
novo leto, vso zavito v meglo, negotovo
in molčeče kakor Sfinga. Da bi nam ra-
zodelo le najboljše strani življenja!

— Pri mariborskem državnem pravd-
ništvu so napredovali: državni pravdnik
dr. Ivan Jančič je bil pomaknjen v
4. skupino 1. kategorije, namestnik drž.
pravdnika dr. Ivan Hojnik v 5. skupi-
no iste kategorije; za namestnika drž.
pravdnika v 5. skupini 1. kategorije pa
je bil postavljen dr. Matko Zorjan.

— Gospodinski koledar Jugoslov-
ske Matice, ki ga mnoge gospodinje že
željno pričakujejo, bo prispel dne 4. t. m.
in se bo dobil od tega dne naprej pri
blagajniku J. M. g. Doležalu (Maribor-
ska tiskarna).

Ura v zvoniku je udarila deset; Anica se je zdrsnila, v tem trenutku jo je obšla žalost, da je tako sama na svetu. — Solza ji je kapnila na rdeče lice. Sobica ji je postala preozka, za trenutek je hotela pohiteti doli, predno zaklene vratar vrata. Oster zrak ji je pihljal na čelo. Zvezde na jasnem nebu so ji prižigale novo uč v srcu. Mati je trdno zaspala, niti skripanje vrat, niti šumenje obleke je ni zbudilo. Deklica je stopila iz hiše. — Sneg se je blisčal kakor tisoč dijamantov, zvezde so jo prijazno pozdravljale. Anico je vleklo naprej; naenkrat se je podtaknila in padla, lice se je dotaknilo mrzlega obraza deteta, ki je bil takoj najhen in mlad, kakor da je šele pozdravljeno zemljo, resno šolo naštetih bolečin in uge. Prestrašena je nalahko vzkliknila.

hovna sorodnost zlasti med Madžari i Srbi in tudi s Hrvati vežejo. Madžarske večstoletne vezi. Madžarski zgodovinar dr. Balogh je izdal o tem že daljšo razpravo (o čem pač ne pišejo madžarski zgodovinarji!) in je dokazal, da so obstojale krvne vezi med Madžarsko in starosrbsko dinastijo. Hči Stevana Nemanje je bila namreč poročena z madžarskim kraljem Kolomanom.

Danes bi pač bilo odveč pisati komentarje o tej prezgodnji in nekoliko fantastični vesti. Opozoriti pa je treba na to, da so take kombinacije tipično madžarska politična taktika. Sestajajo se na skrivnem nekateri politiki, kujejo nove zveze, dogovarjajo se kakor v časih

Zrinjskega in Frankopana; visoko plemstvo ima, kajpa, prvo besedo. Med madžarskim visokim plemstvom pa je vse polno raznih skupin, ki se pripravajo med sabo za zgodovino, medtem ko se pred današnjimi demokratičnimi in socialnimi gibanji skrivajo nerodno kakor noj v puščavi. Mogoče so navsezadnje vse kombinacije na politični šahovski deski in — teoretično vzeto — tudi personalna unija med Jugoslavijo in Madžarsko in nemogoča. Ali prave stvarne podlage taki načrti nimajo. Pri nas so ljudske politične sile že tako žive, da bi se ne moglo iti preko njih. In te politične sile imajo toliko drugih vprašanj in problemov, da za sedaj še ne razmišljajo o kombinacijah madžarskih grofov.

Evropski škandal v Budimpešti

Falzifikatorska afera smrdi vedno bolj. — Kompromitirani so visoki državni funkcionarji.

Zadnje dni se je »ronique scandaleuse« evropskih listov pomnožila za senzacionalno afero s ponarejenimi francoskimi bankovci v Budimpešti. — V Haagu na Nizozemskem so aretirali tri Madžare, ki so hoteli izdati v neki banki veliko množico francoskih bankovcev. Pri bančni blagajni so ugotovili, da so bankovci ponarejeni.

»Az Ujsag« poroča, da je eden izmed aretiranih, Jankovics po imenu, izjavil pri zaslišanju, da mu je neka

visoko stoječa politična osebnost

naročila, naj spravi ponarejene bankovce v promet. Mož je to osebo tudi imenoval. Francoski detektivi so sporočili njeno ime budimpeštanski policiji, ki je »visoko stoječo osebo« aretirala in zaslišala. »Visoka oseba« pa se je spretno izmazala in je bila takoj izpuščena. Madžarska policija je še celo ogorčena nad francosko policijo in »Az Ujsag« daje temar rodoljubnemu ogroženju duška, dasi priznava, da so okolščine take, kakor da bi bil udeležen pri ponarejanju neki

nastavljenec državne tiskarne.

Ugotovilo se je, da je imel Jankovics diplomatski potni list. Ministrstvo zunanjih zadev tega ni zanikalo, dasi je skušalo dejstvo pobiti z neko smešno izjavo. Sploh je videti, da se Madžari »rudijo na vse kripje, kako bi

evropski škandal zakrili

ali vsaj zmanjšali. Medtem ko ves madžarski tisk poroča, kako previdno in nenavadno obzirno, se inozemski listi prav nič ne obotavljajo povedati resnico. Zdi se, da je v afero zapleten tudi notranji minister Rakosi.

Težke obdolžitve gredo na račun sekrejskega šefa v notranjem ministertvu dr. J. Pazurnika in vseuč. prof. Masaroša. Ta dva sta prihajala k nekaterim ljudem in jim dajala ponarejen denar z naročilom, da ga spravijo v promet v inozemstvu, zlasti v Belgiji in Nemčiji. Zdi se celo, da je

budimpeštanska policija vedela za ponarejevalce.

Vendar pa jih je protežirala; značilno je v tem oziru, da so njeni agentje prišli na stanovanje Pazurnika in Masaroše šele nekaj dni po razkritju, s čemer so jima dali možnost boga.

S sigurnostjo se smatra, da so madžarski iredentisti stalno ponarejali denar

in da potekajo iz njihovih delavnic tudi

češkoslovaške novčanice, ki so se pojavile 1. 1922 na Poljskem. Zveza iredentistov je to opravičevala tako, da je dopuščeno vsako sredstvo, ki služi domovini. Ponarejen denar tujih držav je slab valuto teh držav, od česar je imela Madžarska gospodarske koristi, graute ga pa je šlo

60% izkupička v korist iredentističnemu fondu Madžarske.

Ostalih 40 odst. so dobivali oni, ki so spravljali falzifikate v promet.

Zdi se, da potekajo iz te delavnice tudi falzifikati dinarjev, ki so jih zaplenili v Novi Gradski, o čemur je naš list že poročal.

Madžarska želja, da bi se ta smrdeča zadeva prekrila s plaščem nedolžnosti ali vsaj neodgovornosti službenih krogov, se ni uresničila. »Zaklela se zemlja raj, da se tajne sve izdajajo.« Tudi ta skrivnost je prišla na dan v obliki, ki nikakor ni na čast današnji madžarski družbi. Izgovor, da je v službi domovine vsako sredstvo dobro, seveda čisto nič ne drži.

Nekaj o osebah falzifikatorjev

—Ceps. Praga, 30. decembra.

O tem, kdo sta voditelja madžarskih falzifikatorjev, se doznajajo sledeče zanimivosti.

Dr. Pazurik, uradnik ministertva notranjih zadev, je bil še nedavno v službi češkoslov. poslaništva v Budimpešti, vendar pa so ga tam zbog nesposobnosti in nekorektnosti kmalu odpustili iz službe. Pazurik je sorodnik voditelja madžarske iredente na Slovaškem dr. Jedlička. Po dpustu iz češkoslov. službe je bil osnoval neki tednik, v katerem je strastno agitiral proti češkoslovaški. Radi tega se je Madžarom prikupil in so ga postavili za načelnika takozv. češkoslovaškega oddelka v notranjem ministertvu. Dr. Pazurik je tista »visoka oseba«, ki jo je »Az Ujsag« zamolčal o kateri poročamo zgoraj.

Dr. Mesaroš, (Mežaros), profesor budimpeštanske univerze, je pobegnil — bržčas s pomočjo policije — v inozemstvo. Mož je bil zapleten v afero ponarejevalcev češkoslov. bankovcev in ga je berlinska policija na intervencijo češkoslov. policije aretirala, ko se je takrat mudil v Berlinu. Madžarski poslanik pa je dosegel, da so ga takoj izpustili — »Montagsblatte« trdi, da je 1. 1922 »ponudila« madžarska vlada ponarejene bankovce po 500 kron tudi slovaškimi političnim voditeljem, ki pa so ponudbo odklonili. Med temi je bil tudi Hlinka.

Čas zaceli najhujše rane. Poudar je pogledal prvo cvetje, bele zvonce. V Aničini sobici se je gugala zibelka, zdravo cvetoče dete se je smehljalo v njej in stezalo ročice k deklici. V sobi je počivalo bolj prazno, materin pogreb, vzdrževanje otroka, za katerega ni nihče vprašal, sta vzela marsikak kos iz izbe. Vendar je Anica vstrajala, neumorno je delala. Zaupala je na Boga in Toma. — Ostala je tudi zvesta in kaj pretore zvesto žensko srce, ki resnično ljubi! — Pretekli so meseci, ko ni dobila od ljubega nobenega obvestila. Pomladanski viharji so neusmiljeno razsajali, mnogo ljudi in ljudi se je potopilo, morda je zadel tudi njega zla usoda. V samotni jo je obšla večkrat grozna tesnoba.

V sosesčini se je naselil mlad zdravnik. Lepa deklica mu je uzadala, hoteli

Pregled mariborskega šolstva v šol. letu 1925-26.

Po uradnih podatkih sestavi Dr. P. Strmšek.

a) Otroški vrtci.

I. Razlagova ulica	52 dečkov in 57 deklic skupaj 109 otrok
II. Erjavčeva ulica	57 " " 58 " 115 "
III. Valvazorjeva ulica	98 " " 90 " 188 "
Čč. šol. sester	47 " " 45 " 92 "

Skupaj . . . 504 otrok

b) Osnovne šole.

razred	1a	1b	2a	2b	3	4a	4b	5a	5b	6a	6b	skupaj	
a) deška:													
I. II. Razlagova ulica	32	32	26	17	38	35	37	28	30	—	—	275	razredi deljeni v oddelke dečki in deklice
nem. razr.	30	—	—	—	—	48	—	32	—	23	—	130	
pomožna šola	11	—	12	—	13	12	13	—	—	—	—	61	
III. Ruška cesta	38	35	46	—	37	31	32	32	34	—	—	295	
IV. Samostanska ulica	47	—	31	—	39	22	35	41	—	29	28	272	3 razred ima dva oddelka
Vadnica moš. učit.	31	—	24	—	41	12	—	—	—	—	—	108	
b) dekliške:													
I. Miklošičeva ulica	35	—	34	—	43	39	—	37	—	28	30	246	razredi deljeni v oddelke
II. Magdalenski trg	30	30	40	—	46	34	30	31	—	—	—	241	
III. vadnica žen. učit.	38	—	37	—	42	37	—	24	—	—	—	178	
IV. Cankarjeva ulica	35	—	—	—	35	—	31	—	—	—	—	101	
nem. razr.	28	—	—	—	47	—	—	42	—	—	—	117	
Vadnica čč. šol. sester	46	—	54	—	45	45	—	64	—	—	—	254	

Skupaj . . . 2278

c) Meščanske šole.

razred	1a	1b	1c	1d	2a	2b	2c	3a	3b	4a	4b	skupaj	
deška Krekova ulica	42	48	58	58	40	39	48	46	44	38	32	493	
dekli. I. Miklošičeva ulica	32	50	40	50	44	—	—	39	—	—	—	255	
dekli. II. Cankarjeva ulica	56	50	49	52	51	52	—	32	24	34	34	444	
čč. šolskih sester	58	34	—	—	58	—	—	38	—	42	—	228	

Skupaj . . . 1420

č) Srednji šoli.

razred	1a	1b	1c	2a	2b	2c	3a	3b	4a	4b	5a	5b	6	7	8	skupaj	
realka dečki	34	33	39	28	32	36	31	36	28	41	24	26	43	31	—	462	skupaj dijakov 961 dijakinj 153 1114
deklice	15	14	—	8	5	—	4	—	4	3	4	—	1	4	—	62	
gimnazija dečki	44	43	41	29	29	31	30	28	30	26	43	—	35	44	44	499	
deklice	10	11	10	2	8	7	8	8	5	4	6	—	5	6	1	91	

d) Učiteljska.

letnik	1	2	3	4	skupaj
drž. moško učiteljske	38	45	30	36	149
drž. žensko učiteljske	42	40	38	31	151
zas. uč. čč. šolskih sester	28	37	31	26	122

Skupaj . . . 422

e) Vinarska in sadjarska šola.

razred:	1	2	skupaj	
Srednja vinarska in sadjarska šola	30	12	42	Od teh je 16 Slovencev in 26 Srbohrvatov.
Enoletna vinarska in sadjarska šola	21	—	21	
Bivša dvoletna vinarska in sadjarska šola	—	30	30	

Skupaj . . . 93

f) Dvorazredna trgovska šola.

1. letnik: 32 učencev in 40 učenk, skupaj 72
2. letnik: 21 učencev in 45 učenk, skupaj 66

Skupaj . . . 138

g) Obrtna in gospodinska šola v Vesni.

Obrtna šola 1. letnik 40, 2. letnik 13, atelje 6, skupaj 59 učenk
Gospodinska šola 35

Skupaj . . . 94 učenk

dvignila otročiča in ga privla k sebi. — Dihala mu je v otrple ročice in ga ponesla domov.

Mati je še vedno spala. Ona je skušala ogreti premrzlega otroka, položila ga je v svojo posteljo. Vtila mu je v usta nekaj kapljic toplega mleka, otročiček je začel jokati, a je kmalu utihnil, se smehljalo in dolega ročice proti deklici. Anica ga je dolgo gledala. Torej jo ji je prinesel Božiček, človeško življenje! — Ubogi najdenček! Začela je premišljevat, kaj naj počne z otrokom? Kaj poreče mati in kdo bo za vse skrbel? Z otrokom v naročju je stopila k materi, zdelo se ji je, da se je zbudila in jo prijazno pogledala, še v sanjah je govorila: »Bog blagoslovi tvoje darilo, Anica, in tebe.«

Glava se ji je nagnila, sklenjene roke so zdrsnile in v spanju je odplaval u-trunjen duh iz telesa. Prestrašena je poklicala na pomoč. Zastonj! V mali sobici se je nastanilo mlado življenje in neizprosna smrt. Anica je sklenila, da hoče postati ubogemu črvčku druga mati.

Zaujal na Atlantskem oceanu se je zibalo angleško brodovje, med kojega moštvo se je nahajal tudi Tom. Častniki in moštvo je bilo židane volje. Mislili so na svoje domove in na Sveti večer. — Med petjem, godbo in plesom so prazno-

vali sredi neizmerne morske gladine svoj Božič. Tem se je naslonil na rob plavajoče hiše ter veselo razmišljal o bodočnosti. Bil je močan, priden in varčen. V duhu je gledal, kako bo pristala ladja v domače pristanišče ter bo rekel svoji zaročenki: »Anica, izpolniš sem stričovo voljo, da moram biti štiri leta v mornariški službi, ako hočem podrediti njegovo premoženje.« Tako je sanjal mornar, dokler ga ni objel spanec.

Čas zaceli najhujše rane. Pomlad je pogledal prvo cvetje, bele zvonce. V Aničini sobici se je gugala zibelka, zdravo cvetoče dete se je smehljalo v njej in stezalo ročice k deklici. V sobi je počivalo bolj prazno, materin pogreb, vzdrževanje otroka, za katerega ni nihče vprašal, sta vzela marsikak kos iz izbe. Vendar je Anica vstrajala, neumorno je delala. Zaupala je na Boga in Toma. — Ostala je tudi zvesta in kaj pretore zvesto žensko srce, ki resnično ljubi! — Pretekli so meseci, ko ni dobila od ljubega nobenega obvestila. Pomladanski viharji so neusmiljeno razsajali, mnogo ljudi in ljudi se je potopilo, morda je zadel tudi njega zla usoda. V samotni jo je obšla večkrat grozna tesnoba.

V sosesčini se je naselil mlad zdravnik. Lepa deklica mu je uzadala, hoteli

Zdravniku se je zelo dopadla, pripo-

gnil je koleno in ji poljubil roko. Za trenutek sta obstala oba mirno, kmalu pa sta se prestrašila, ko sta slišala, da se nekdo oddaljuje. Anica je nadahjevala: »Nekoč ste bili angel rešitelj mojemu malemu ljubljencu, za kar vam bom vedno hvaležna. Toda sedaj idite kot prijatelj in ne jemljite mi vero na njegovo zvestobo.«

Zardela je pokazala na vrata. Osramočen jo je ubogal zdravnik, a ni še opustil svojih nakam.

Ko je ostala Anica sama, je razmišljala, da treba to stanovanje zapustiti, ker se ne more braniti zalezovanj. V velikem mestu najde dovolj sobic in izbic, težko pa je zapustiti bivališče, ki je spojeno s tolikimi lepimi spomini. Anica pa je bila pogumna. Zavila je otroka, ga vzela v naročje in gledala po novem zatočišču. Na drugem koncu mesta je našla Anica, kar je iskala. Hitro se je preselila. Stari gospodar se je ločil nerad od nje, bila je pridna, poštena in je točno plačevala najemščino. Rekla mu je, da odpotuje daleč in za dolgo. Tom bo končno vendar pisal in pismonoša jo mora najti.

Ko je sedela čez nekaj dni v svoji novi sobici, se je domislila naskrat šuma v stanovanju, ko jo je obiskal zdravnik

(Konec prihodnjik).

Širom sveta

Nemčija je odgovorna za svetovno vojno

Vseučilišče Berkeley v Kaliforniji je objavilo originalne dokumente iz arhiva ruske carske vlade. Dokumenti jasno dokazujejo, da si je Rusija in vsa njena diplomacija prizadevala, da prepreči, da bi se Srbija z orožjem uprla Avstriji. — Dokumenti dokazujejo, da je ruski kabinet imel namen, da konfirira z ostalimi evropskimi silami, ki bi skupno prisilile Avstrijo, da bi podaljšala rok za odgovor na ultimatum. Ruski ministri so se sestali na dan izročitve ultimatumu Srbiji ob 3. uri popoldan in soglasno sklenili, da Rusija intervenira v tem smislu, da ne bo prišlo do oboroženega konflikta.

Objava teh zanimivih podatkov je izzvala v Ameriki veliko zadovoljstvo, kajti nemški propagandi, ki je hotela dokazati, da je dala Rusija s Francijo inicijativo za svetovno vojno, je uspelo pridobiti v zadnjih desetih letih večino Amerikancev za idejo, da je Nemčija za vojsko popolnoma neodgovorna.

Skrivnostna sibirski naselbina

«Božji sinovi» v tajgi.

Na severu tomske gubernije, kjer se razprostira dosedaj še docela nepreiskani sibirski pragozd, ki ga imenujejo «tajga», pragozd, skozi katerega teko številne reke in koder leže neskončna močvirja, je bila po naključju razkrita občina, ki zanjo ni nihče vedel in je po svoji tajnosti vse presenetljiva. Doznalo se je, da te docela skrite vasi ne naseljujejo domači Burjati, marveč Rusi, ki so se nekoč naselili v pragozdu in se na ta način ločili od vsega sveta. Za njih ni obstajala ne država ne katere druga družabna vez. Mirno in srečno so živeli sredi sirske prirode, ne meneč se za ostali svet, kamor je le redko zašel kak prebivalec. Tudi ruska revolucija in nje spremembe se jih niso dotaknile.

Naselbino tvori trinajst rodbin, ki štejejo skupaj približno 100 članov. Nazivajo se «božji sinovi». Po vsej verjetnosti so to potomci onih verskih razkolnikov, ki so se morali v 17. stoletju iz-

seliti iz ruske države, ker jih je vlada strahovito preganjala. Naselili so se v sibirski tajgi, kjer še danes žive ob obdelovanju revne zemlje in od lova.

Ko so jih oblasti po naključju razkrile, so se silno prestrašili. Niso hoteli povedati svojih imen in odgovoriti na večino vprašanj. Dosedaj so živeli prosto, sedaj pa jih je sovjetska vlada zapisala v svoje registre in mape, bodo morali plačevati davke in dajati vojaške kakor vsi drugi.

—□—

Živ otrok, ki ima srce pod steklom

V Pragi proučujejo nenavadnega otroka, ki se je rodil na Božič. — Filmsko posnemanje njegovega srca.

V praški porodišnici se je rodil na svetli dan otrok moškega spola, ki je popolnoma zdrav in ima edino nenormalnost, namreč srce izven telesa. Srce mu leži na prsih. Zdravniki so zaprosili mater, da pusti otroka v porodišnici v svrhu proučevanja. Otrok po mnenju zdravniških krogov najbrž ne bo dolgo živel, ker je srce izpostavljeno zunanjim uplivom. Cirkulacija krvi je zelo otežkočena in novorojenček ima stalno vročino celo do 40 stopinj. Srce je sedaj zavarovalo pred zunanjimi uplivi s steklenim pokrovom. Otrok je jako slaboten in kaže znake močne utrujenosti. Vse faze delovanja srca se posnemajo filmskim potom. Film bo vsakakor predstavljal velikansko vrednost, predvsem iz razloga, ker se bo lahko posnelo pojemanje in prenehanje srčnega delovanja. Otrok je pod stalnim nadzorstvom, a najneznatnejše izpremembe se točno beležijo. Vse beležke bodo kasneje zbrane v veliko poučno strokovno delo.

ARGUS

je naš najboljši domači informacijski zavod ima v vseh mestih zanesljivo poverjenike daje informacije o vsem, posebno pa še o imovnem stanju denarnih zavodov, trgovsko-industrijskih podjetij in posameznikov vse informacije so točne, izvirne in brzo se nahajajo v Vuku Karadžića ul. 11, Beograd — telefon je 6-25, a brzajavni nast. Argu

Splošne dolžnosti davkoplačevalcev v I. četrtletju 1926

(Opozoritev zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani).

I. Vložitev napovedi.

a) Za dohodnino. — Rok za vložitev napovedi za I. 1926 poteče koncem meseca januarja 1926. Do tega roka mora vsakdo vložiti napoved iz lastnega nagiba brez posebnega poziva, da se ogne zamudnim posledicam § 205. zakona o osebnih davkih.

b) Za rentnino. — Hkratu z napovedjo za dohodnino je vložiti tudi napoved za rentnino. Za vložitev napovedi za rentnino ne dobi nihče posebnega poziva.

Napovedi za rentnino ni treba vlagati davkoplačevalcem, ki že plačujejo rentnino in svojega bivališča tekom I. 1925 niso izpremenili, ako se njihovi rentnini zavezani dohodki niso pomnožili.

Tiskovine za te napovedi se daje pri davčnih oblastvah in davčnih uradih.

Napovedi so po tarifni postavki 231. zakona o taksah zavezane taksi po 5 Din, ki se prilepi na napoved.

Komur je nemogoče vložiti napoved v določenem roku, naj s primerno utemeljitvijo pravočasno prosi za podaljšanje roka.

II. Davek na poslovni promet.

1. Davkoplačevalci, katerih promet v I. 1925 ni dosegel zakonito določene meje 360.000 Din in ni bil manjši od 15.000 Din, potem vse svedobne profesije ne glede na velikost opravljenega prometa, so dolžni do dne 31. januarja 1926, vložiti predpisano prijavo, ne da bi čakali na poseben poziv davčnega oblastva.

Napovedati je promet I. 1925.

2. Vsa podjetja, zavezana javnemu polaganju računov, družbe z omejeno zavezo in vsi oni obrati in ona podjetja, katerih promet je presežal v minulem I. 360.000 Din, morajo voditi knjigo opravljenega prometa in predložiti v 30 dneh po preteku vsakega četrtletja prijavo ter

hkratu plačati odpadajoči 1% davek na poslovni promet.

3. Davkoplačevalci, ki so bili že v I. 1925 zavezani voditi knjigo opravljenega prometa, so dolžni predložiti prijavo in plačati davek na poslovni promet za IV. četrtletje 1925 do dne 30. januarja 1926.

Prijave za davek na poslovni promet so zavezane taksi 5 Din, ki se nalepi na prijavo.

Davčni zavezanci, ki prijav sploh ne bi vložili ali jih ne bi vložili v določenem roku, odtodno bi napovedali manjši nego dejanski opravljeni promet, zapadajo kazni ter izgube tudi pravice do pritožbe zoper odmero davka.

III. Davek na zaslužek telesnih delavcev.

1. Telesni delavci, ki opravljajo delo samo želno ali od delodajalca ne zavisno (postreščki, dinnarji, žagarji, čistilci čevljev in tem podobni poklici), morajo ne da bi čakali posebnega poziva od davčnega oblastva vložiti prijavo za odmero davka od zaslužka telesnih delavcev (delavk) najkasneje do 31. jan. 1926 in napovedati zaslužek, katerega bodo v I. 1926 predvidoma dosegli.

Delavcem, ki niso še dovršili 18. leta ali ki so prekoračili 65. leto starosti, prijav ni treba vlagati.

2. V istem roku morajo vložiti prijavo delodajalci, ki ne oddajajo davka z mesečnimi ali četrtletnimi seznami. V prijavah je treba za vsakega posameznega delavca ali uslužbenca, ki je dovršil 18. leto, a ni prekoračil 65. leta starosti, navesti zaslužek, katerega bo v I. 1926 predvidoma dosegel.

3. Delodajalci, ki odpremljajo pobrane zneske z mesečnimi seznami (indu-

strijska, rudarska, gradbena, železniška hotelska, restavracijska in trgovska podjetja, slednja ako kupčujejo »na debelo« ali »na debelo« in »na drobno«) morajo odpremljati pobrane zneske in predložiti sezname najkasneje do 14. vsakega meseca, delodajalci pa ki odpremljajo pobrane zneske s četrtletnimi izkazi (vs ostali delodajalci) pa tekom 14 dni po preteku vsakega četrtletja.

IV. Naznanilo o izplačanih službenih prejemkih.

Vsakdo, kdor izplačuje službene prejemke na leto za eno osebo več nego 5000 Din, je dolžan, ako ta oseba ni zavezana davku na zaslužek telesnih delavcev, vložiti za odmero dohodnine naznanilo o izplačanih službenih prejemkih v I. 1925 do konca meseca januarja 1926.

Za to naznanilo ni plačati nobene takse.

V. Razgrnitev predpisanih izkazov in prizivni roki.

O davkih, ki so jih davčna oblastva odmerila v IV. četrtletju 1925 bodo predpisani izkazi razgrnjeni prvih 15 dni meseca januarja 1926, kolikor niso bili davčni zavezanci na razgrnitev izven tega roka posebej opozorjeni.

Prizivni rok se pričinja s 16. dnem po razgrnitvi in traja 15 dni.

VI. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. februarja 1926 dospejo v plačilo neposredni davki za I. četrtletje 1926. — Davčni uradi so upravičeni jih prisilno izterjati, če se ne plačajo v 14 dneh po dospelosti in zaračunati poleg 8% zamudnih obresti še za opomin 4% terjanege zaostanka.

Stanovanje v Celju, 3 sobe, s kuhinjo zamenjam z rodbinskim stanovanjem v Mariboru ali Ljubljani. Vprašati pri upravi lista. 2-2

Vino prodaste staro ali novo, ako pošljete takoj vzorec in zadnjo ceno, postavno kolo-dvor, na skladišče Ljutomer-skih vin, Zagreb, Prilaz 35. 2704

100.000 posojila, dobro obrestovano varno naloženo v prvovrstnem podjetju, išče večja družba. Ponudbe pod „Konzorcij“ na upravo. 5

Legitimacije — drž. nastavlenci znižane cene — Foto-atelje Japelj M., Aleksandrova cesta 25 III, „Trgovski dom“ 3

Pridno deklet, ki zna kuhati, se sprejme. Vprašati v trgovini Hinko Sax, Maribor, Grajski trg. 2785-1

Zadružne bilance večja moč, prednost Zadružni blagajnik, išče Kreditno-stavna zadruga „Mojmir“, Rotovski trg. 7

Stanovanjska borza „Mar-stan“, Rotovski trg, se priporoča za novo naročbo v vseh važnih stanovanjskih zadevah. 6

Pozor! Izrabite priliko. Jautung-svila od Din 45 — naprej. Creppe de Chine od Din 68 — naprej kakor tudi vse dr. omanufakturno blago se dabi pri J. TRPIN, Glavni trg 17, Maribor 1

POPRAVILA
Mehnik IVAN LEGAT
specijalist za pisalne stroje
Maribor, Vetrinjska 30
2701 Telefon int. 434

Pristopajte
k Jugoslovnski
Matici.

Poslovne knjige

v vsaki obliki in izpeljavi, kakor tudi vse vrste črtanega papirja stalno na zalogi. Novo urejena najnovejša črtalnica za izpeljavo vseh vrst črtanja po predloženih vzorcih.

Veletrgovina in knjigovezna industrija

V. WEIXL - MARIBOR

no 797

GOSTILNA

na najprometnejši cesti v Mariboru (v bližini glavnega kolodvora) jako dobro idoča, s inventarjem in vsemi lokali (gostilniški lokali s stanovanjem, kletjo itd.) se s 1. aprilom 1926 odda v najem pod zelo ugodnimi pogoji. Vprašati pri lastniku

Ljudeviku Vlahović, Aleksandrova cesta 38

OTVORITVENO NAZNANILO

Genjenemu občinstvu vljudno naznanjam da sem s 1. januarjem 1926 otvorila na Glavnem trgu števil. 1, 3. nadstropje (Velika kavarna)

ATELJE ZA PERILO

(združen s šivalno šolo)

Prizadevala si bom, da postrežem svojim cenj. odjemalcem s solidno izvedbo in nizkimi cenami ter beležim z odličnim spoštovanjem

Olga Rupnik, Velika kavarna